

drama CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 3.21, 3.24 en 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 3.21 t/m 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Het correctievoorschrift hanteert de begrippen en de bijbehorende definities zoals vermeld in de syllabus. Als in het examen gevraagd wordt naar een theaterbegrip en de leerling geeft een andere naam dan in de syllabus vermeld staat (bijvoorbeeld gezichtsuitdrukking in plaats van mimiek), mag deze niet worden goedgerekend. Dit om de leerling die wel het juiste theaterbegrip noemt/heeft geleerd, niet te benadelen ten opzichte van de leerling die het juiste theaterbegrip niet heeft geleerd.

Blok 1 Als het anders loopt

---

1 maximumscore 1

een van de volgende:

- iemand achter een loket
- een receptionist
- een medewerker van de instantie/wachtkamer
- een dokter/verpleegkundige in een ziekenhuis

2 maximumscore 2

twee antwoorden, bijvoorbeeld:

- opmerkzaam: “Er is een hoge balie, met daarachter twee blauwe latex handen.” / “Door de gangen loopt een vrouw met zo’n zwaar, groot hoofd dat ze bijna omvalt.”
- respectvol/liefdevol: “hij kan alles.”
- fantasierijk/dromerig: “ik denk dat ze kan vliegen” / “In haar ogen drijven zomerwolken.”
- sociaal/vriendelijk: “Met hem kun je lachen.”
- zelfverzekerd: “ik ben gewoon anders.”

per juist antwoord

1

Opmerking

Alleen als karaktereigenschap met bijpassend citaat juist is, 1 scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

3 maximumscore 2

- spelgegevens: 1
 rol / wie
 actie en verhaal / wat
 ruimte/plaats / waar
 tijd / wanneer
 motief / waarom

- beschrijving spelgegevens: 1
 (rol / wie) vader en zoon/Jonas, eventueel aangevuld met een man
 en/of de blauwe handen
 (actie en verhaal / wat) Vader en zoon/Jonas maken ruzie. /
 Zoon/Jonas vindt dat hij een slechte vader heeft.
 (ruimte/plaats / waar) in de wachtkamer
 (tijd / wanneer) overdag
 (motief / waarom) Vader vindt dat zoon/Jonas niet mag wijzen naar de
 man / niet achter de man aan mag gaan. / Zoon/Jonas wijst naar de
 man / wil achter de man aangaan en dat mag van vader niet.

Opmerkingen

Alleen als vijf beschrijvingen juist zijn en aansluiten op de spelgegevens, 1 scorepunt toekennen.

De 'actie en verhaal / wat' en het 'motief / waarom' moeten op elkaar aansluiten, zodat het conflict van de scène duidelijk wordt.

4 maximumscore 1

drie van de volgende:

- De man tilt de vrouw op aan haar buik.
- De vrouw hangt over de schouder van de man.
- De vrouw hangt ondersteboven.
- De man springt met de vrouw op zijn rug.
- De man loopt met de vrouw op zijn rug.
- De man zwiert in het rond met de vrouw op zijn rug.
- De vrouw gaat op haar kop staan.

Opmerking

Alleen als drie (dans)bewegingen juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

5 maximumscore 2

De theatermakers hebben gekozen voor acteurs en dansers met een beperking, omdat (twee van de volgende):

- het past bij het idee van een wachtkamer waar verschillende mensen wachten.
- de voorstelling (ook) over hen gaat.
- zij zich goed kunnen inleven in hun rol (zij weten hoe het is om in wachtkamers te moeten wachten).
- het probleem (dat de hulpverlening ingewikkeld en uitzichtloos kan zijn) echter lijkt / meer invoelbaar wordt voor het publiek.
- het gezelschap een realistische afspiegeling van de samenleving wil laten zien / iedereen zich gerepresenteerd wil laten voelen.
- het gezelschap gelijke kansen voor iedereen belangrijk vindt.
- hun andere fysiek nieuwe theatrale mogelijkheden biedt (artistieke meerwaarde).

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

6 maximumscore 3

- kunstvorm (twee van de volgende): 1
  - drama (theater)
  - dans
  - muziek
  - beeldende kunst (vormgeving)
  - film

Opmerkingen

Alleen als twee kunstvormen juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

De kunstvorm literatuur is geen juist antwoord, omdat het fragment deze kunstvorm niet laat zien en/of de boeken geen onderdeel zijn van de droom.

- uitleg droom (bijvoorbeeld twee van de volgende): 2
  - (drama) Je hoort de vader roepen, maar je ziet hem dat niet doen. / De zoon is niet verstandelijk beperkt / gedraagt zich anders dan de 'echte' zoon/Jonas.
  - (dans) De zoon/Jonas danst op een manier waarop de 'echte' zoon/Jonas het niet kan.
  - (muziek) De muziek komt uit een zwevend klinkende accordeon / is dromerig.
  - (beeldende kunst) De zoon/Jonas bevindt zich in een aquarium / blauwe (licht)bak met bubbels (in het echt zou hij verdrinken).
  - (film) Op de achterwand zie je een film van de zoon/Jonas in een aquarium (in het echt zou hij verdrinken).

Opmerking

Per juist antwoord een scorepunt toekennen.

7 B

8 maximumscore 1

een van de volgende:

De dokter

- loopt langzaam / in slow motion.
- schudt 'nee' (met zijn hand voor zijn mond/mondkapje).
- grijpt naar zijn hoofd (op het moment dat hij het slechte nieuws leest).
- slaat langzaam de bladzijde om.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

9 maximumscore 3

mise-en-scène- onderdeel	moment 1	moment 2
(plaatsing van de personages in de ruimte)	Dokter staat in het midden van het decor / voor/links van het bed. of Meisje ligt in het bed.	Dokter staat/zit naast het bed. of Meisje ligt in het bed.
het bewegen van de personages in de ruimte	(Dokter loopt van het midden van het decor naar het bed. of Meisje verandert niet van plaats.)	(Dokter gaat op de kruk zitten. of Meisje verandert niet van plaats.)
blikrichting/focus van de personages	Dokter kijkt in zijn dossier / naar beneden. of Meisje kijkt naar haar vader / moeder / broer.	Dokter kijkt in zijn dossier / naar beneden / naar het meisje / de ouders / de broer. of Meisje kijkt naar de dokter / voor zich uit / naar beneden / naar haar ouders.

- voor twee juiste antwoorden bij mise-en-scène-onderdeel 1
- voor twee juiste antwoorden op de momenten bij 'de plaatsing van de personages in de ruimte' voor de dokter of het meisje 1
- voor twee juiste antwoorden op de momenten bij 'de blikrichting van de personages' voor de dokter of het meisje 1

Opmerking

Het mise-en-scène-onderdeel 'op- en afgaan van personages' mag niet worden goedgekeurd, omdat dit onderdeel in de vraag gegeven is.

10 maximumscore 1
jabbertalk/jabberen

Vraag	Antwoord	Scores
11	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> • voorbeeld non-verbale expressie (bijvoorbeeld een van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – De bewegingen/gebaren van de handen zijn onbegrijpelijk (en dat is ingewikkeld). – De vrouw draait rond in cirkels (en dat is uitzichtloos). 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • voorbeeld kostuum: De vrouw heeft (oneindig veel) verband om haar hoofd (gewikkeld) / ziet niks door het verband (en dat is uitzichtloos/ingewikkeld). 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • voorbeeld decor: De wand sluit de man op / wikkelt zich om hem heen. / De man ziet niks meer / zit vast door de sluitende wand (en dat is uitzichtloos/ingewikkeld). 	1
12	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • personages en hun emoties: <ul style="list-style-type: none"> (personage 1) broer van het zieke meisje (personage 2) man/vrouw met de baby / man op de segway / vader van Jonas <ul style="list-style-type: none"> (emotie personage 1) verdriet/bang/vermoeid (staat in groot contrast met) (emotie personage 2) blijdschap 	1
	<p><i>Opmerkingen</i></p> <p><i>Het antwoord moet een groot contrast in emotie beschrijven. Alleen als beide personages met bijpassende emoties juist zijn, mag het antwoord worden goedgekeurd.</i></p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • (emotie personage 1 zie je aan) dat hij/de broer ligt en/of rond (het decor) kruipt emotie personage 2 zie je aan (een van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – dat hij/zij / man/vrouw de baby omhelst / met de baby danst – dat hij / man op de segway lachend rondrijdt – dat hij / vader van Jonas lachend op de segway (mee)rijdt 	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

13 maximumscore 2

twee van de volgende:

- overtuigen: Het is een soort aanklacht tegen de loketten, die uitgaan van een ‘hokje’ en daar past niet iedereen in.
- informeren/leren: Er wordt hier getoond dat het erg moeilijk is in onze maatschappij als je een beroep doet op hulpverlening.
- amuseren: Het is een grappige, ontroerende voorstelling waarin je met verschillende personages kunt meeleven.

per functie met juiste uitleg

1

Opmerking

Als de leerling een uitleg geeft die niet in het correctievoorschrift staat, maar die wel is terug te zien in de voorstelling en in juiste relatie staat tot de gegeven functie dan mag regel 3.3 op pagina 2 van het correctievoorschrift worden toegepast.

Blok 2 De Dappere Soldaat

---

14 maximumscore 1

(theaterbegrip) expositie

uitleg, het antwoord moet de volgende strekking hebben:

(De expositie is) de introductie en/of uiteenzetting (meestal in dialogvorm) van de situatie en/of de verschillende personages.

Opmerking

Alleen als theaterbegrip met uitleg juist is, 1 scorepunt toekennen.

15 maximumscore 1

spelwerkelijkheid, want de personages reageren op hetgeen de verteller zegt / de vertellerstekst is gerepeteerd en opgenomen / de vertellerstekst behoort tot het verhaal van de personages

Opmerkingen

Alleen als spelwerkelijkheid met uitleg juist is, 1 scorepunt toekennen. Het antwoord ‘werkelijkheid’ mag niet worden goedgekeurd, want de personages reageren als personages op de vertellerstekst (zij blijven in hun rol).

Vraag	Antwoord	Scores
16	maximumscore 1 dubbelrol	
17	maximumscore 2 twee antwoorden, bijvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> – Je kunt in kleinere zalen staan. – Je kunt met weinig middelen decorwisselingen laten plaatsvinden. – Decorwisselingen kunnen vrij snel plaatsvinden. – Je verbeelding wordt meer aangesproken. – Ze zijn makkelijk te vervoeren. – Ze zijn milieuvriendelijk (karton kan gerecycled worden). per juist antwoord	1
18	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> • De aandacht van het publiek wordt gericht op de pijp, doordat (twee van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – de mond/kin in het portret beweegt. – moeder de pijp in haar mond neemt (en vader wordt). – vader hoest. – moeder de pijp opraapt. <i>Opmerkingen</i> <i>Alleen als twee antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.</i> <i>Antwoorden als 'het portret van de vader komt naar voren', en 'Nadina kijkt naar het gezicht van de vader en zwaait ernaar (met haar zakdoek)' zijn onjuist, omdat ze wel focussen/inzoomen, maar niet op (de kin met) de pijp.</i>	1
	<ul style="list-style-type: none"> • (theaterbegrip) (in) focus (plaatsen)/blikrichting/mise-en-scène 	1
19	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> • maatschappelijk thema met uitleg: <ul style="list-style-type: none"> (oneerlijke) oorlog / heldendom / helden die lafaards zijn / strijd, omdat er nog altijd oorlog is in de wereld / er nog altijd mensen als held worden gezien / doen alsof ze held zijn. • mening van de theatermaker met uitleg, bijvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> kritisch, omdat de theatermaker de personages laat zeggen dat de oorlog laf/verschrikkelijk is / de mannen die terugkomen uit de oorlog worden voorgesteld als lafaards (in plaats van helden) / de mannen een vijand (zonder munitie) hebben afgeslacht. 	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

20 maximumscore 2

- (status vader en Alexius) lage status 1
- vorm van verbale expressie met uitleg (een van de volgende): 1

(vader)

	vorm van verbale expressie	hoe gebruikt om status te spelen
–	pauzering	Hij wacht heel lang met antwoord geven.
–	pauzering	Hij wacht heel lang na “ja”.
–	toonhoogte	Zijn “ja” klinkt hoog. / Zijn tweede “ja” klinkt laag.
–	klemtoon	Hij beklemtoont “ja”.

(Alexius)

	vorm van verbale expressie	hoe gebruikt om status te spelen
–	pauzering	Hij wacht heel lang met antwoord geven.
–	toonhoogte	Zijn “ehm” klinkt laag.
–	klemtoon	Hij beklemtoont “ehm”.
–	tempo	Hij rekt zijn “ehm” heel lang uit.

21 maximumscore 3

- dialoogvorm met vijf clausen 1
- gebruik van ten minste twee regieaanwijzingen 1
- gebruik van een rekwisiet om van personage te wisselen 1

voorbeeldantwoord:

rekwisiet: liniaal

juf (pakt liniaal) Dus ik ben mijn ketting al een tijdje kwijt, ik heb overal gekeken waar ik hem afgedaan zou kunnen hebben, zie ik opeens uit Jordi's broekzak een stukje ketting hangen.

vader (legt liniaal weg) Hoe kwam dat stukje ketting in jouw zak, Jordi?

Jordi Pap? Ga jij het zeggen ...?

vader Het gaat nu om jou, Jordi. Wat heb ik hiermee te maken?

juf (pakt liniaal) Hij zegt dat hij het voor u deed. Hij zegt dat u van mij houdt ....

Opmerking

Uit de dialoog moet blijken welke twee rollen een van de acteurs speelt.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

22 maximumscore 2

De acteur(s) (vier van de volgende):

- tillen het bankje op / brengen het bankje weg.
- haalt het dienblad van tafel.
- (pakt het tafelkleed en) vouwt het tafelkleed op.
- klopt met het tafelkleed op de tafel.
- klapt de tafel in.
- draagt het tafelkleed de kamer uit.
- zet de deur op een kier (om ruimte te maken voor het nieuwe decor).
- legt het portret op de piano.
- klapt de piano tegen de muur.
- klapt het decor om.
- maakt een sluiting achter de muur los.
- vouwt de muur naar buiten.
- maakt een touwtje/sluiting achter de muur vast.
- vouwt de voorste muur naar voren.
- klapt de achterste muur uit.

indien vier handelingen juist	2
indien drie handelingen juist	1
indien minder dan drie handelingen juist	0

Opmerking

Handelingen die niet bijdragen aan de decorwisseling (zoals de deur uitgaan) zijn onjuist.

23 maximumscore 2

• (schakelen is) in spel van de ene emotie naar de andere gaan	1
• (uitleg schakel van de actrice) van vrolijkheid/hartelijkheid/kordaat naar verwarring/onzeker of omgekeerd	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 1

(Er wordt in het fragment verwezen naar de werkelijkheid door) typering. uitleg, het antwoord moet de volgende strekking hebben: Alexius en/of de vader worden heel overdreven gespeeld.

of

(Er wordt in het fragment verwezen naar de werkelijkheid door) omkering. uitleg, het antwoord moet de volgende strekking hebben:

De 'laffe' Bumerli gedraagt zich hier als een held en de soldaat Alexius blijkt een lafaard (die met een smoesje onder het duel probeert uit te komen).

Opmerking

Alleen als verwijzing naar de werkelijkheid met uitleg juist is, 1 scorepunt toekennen.

25 maximumscore 2

- een antwoord, bijvoorbeeld:

1

	muziek in fragment 1	muziek in fragment 2
–	gemiddeld tempo	langzaam/langzamer tempo
–	zware beat	lichte beat
–	hard	zacht
–	wel een einde / duidelijk slot(akkoord)	geen einde / het einde is vaag/onbestemd
–	orkest / veel instrumenten	piano / weinig instrumenten
–	veel mensen zingen (koor)	weinig / drie mensen zingen

- (De muziek in fragment 2 past beter bij dit einde van de voorstelling, omdat) het droevig / onzeker / somber is (net als het einde van de voorstelling).

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Blok 3 Tessa

---

26 maximumscore 1

(toneel)bewerking/bewerken

27 maximumscore 2

- camerabeweging (een van de volgende): 1
  - De camera beweegt van onderen (de schoenen) naar boven (het gezicht).
  - Rita en Tessa worden van dichtbij in beeld gebracht.

- soort theatervormgevingsmiddel met uitleg (een van de volgende): 1
  - (grime en) hairstyling: De haarkleur is verschillend. / De haarkleur van Tessa is rood/bruin, de haarkleur van Rita is blond.
  - muziek, bijvoorbeeld: In de muziek van *Tessa* wordt gezongen/hoor je een stem, in de muziek van *Rita* niet.
  - decor: Er staan andere teksten/tekeningen op de muur (in een andere taal).

Opmerking

Alleen als soort theatervormgevingsmiddel met uitleg juist is, 1 scorepunt toekennen.

28 maximumscore 2

- juist verband tussen voorwerp en uitleg identificatie 1
- juist verband tussen voorwerp en uitleg associatie 1

voorbeeldantwoord:

(gekozen voorwerp) schelpen

(Tessa identificeert zich met dit voorwerp, omdat) Tessa elke winter schelpen raapt op Texel.

(Dit voorwerp kan geassocieerd worden met Nederland, omdat) het Texelse schelpen zijn en Texel is een Nederlands Waddeneiland.

Opmerking

In de uitleg moet zowel de identificatie als de associatie geloofwaardig worden gemaakt.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

29 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:
Ze vindt Rosa irritant.

voorbeeld non-verbale expressie (een van de volgende):

- Ze buigt zich over Rosa heen.
- Ze trekt haar mondhoeken omhoog (maakt een nep-lach naar Rosa).

Opmerking

Alleen als beide antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

30 maximumscore 1

point of view, omdat je door de ogen van Daan naar de jongen op straat kijkt

31 C

32 maximumscore 1

een van de volgende:

- Tessa wil dat Rosa iets smerigs op de muur zet en Rosa wil dit niet.
- Tessa vindt Rosa te oud doen voor haar leeftijd, Rosa vindt dat Tessa te jong doet.

Opmerking

Antwoorden als ‘Tessa wil dat Rosa iets smerigs op de muur zet’ mogen niet worden goedgekeurd, omdat die alleen iets zeggen over Tessa of Rosa.

33 maximumscore 2

De monoloog:

- beschrijft dat Tessa zich verzet tegen wat Rosa haar heeft gezegd. 1
- geeft een voorbeeld van kinderlijk gedrag. 1

voorbeeldantwoord:

Tessa:

Wat een arrogante meid is het toch. Hoe durft ze te zeggen dat ik een kind ben. Ik zou het liefst een pot verf over haar hoofd gooien!

34 maximumscore 1

incasseren

35 maximumscore 2

- tekening bevat een special effect 1
- beschrijving special effect en uitleg 1

voorbeeldantwoord:

tekening:

(beschrijving special effect) Tessa is veranderd in de oude (tekenfilm)heks uit *Sneeuwitje*.

(Tessa maakt hiermee Rosa aan het lachen, omdat) Rosa Tessa ervan beschuldigde dat ze zich als veertienjarige gedroeg en Tessa ziet er nu overdreven oud uit.

Opmerking

Uit de tekening en de beschrijving moet blijken dat de leerling heeft begrepen wat een special effect is (dat het special effect een element is dat niet te verwezenlijken is en/of niet bestaat, maar mogelijk wordt gemaakt door (digitale) bewerking).

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Cito gebruikt deze gegevens voor de analyse van de examens.

Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 30 mei te accorderen.

Ook na 30 mei kunt u nog tot en met 11 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

tweede tijdvak

Ook in het tweede tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw tweede-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

---

blok 1	<i>Als het anders loopt</i> met vriendelijke toestemming van Het Houten Huis, Plan d- en Club Guy & Roni
blok 2	<i>De Dappere Soldaat</i> met vriendelijke toestemming van Steef de Jong / Toneelschuur Producties
blok 3	<i>Tessa</i> , DVD <i>Rita</i> , https://www.youtube.com/watch?v=w4S4LFkgYyY (voor het laatst geraadpleegd in augustus 2024)